

<https://doi.org/10.32999/2663-970X/2023-10-10>

How to Cite (Style APA):

Los O., Razumova O., & Hoi N. (2023). Future Socionomic Specialists' Dispositional Self-development. *Insight: the psychological dimensions of society*, 10, 196–212. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2023-10-10>

Як цитувати (Стиль ДСТУ 8302: 2015):

Лось О., Разумова О., Гой Н. Диспозиційний саморозвиток майбутніх фахівців соціономічного профілю. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*. 2023. № 10. С. 196–212. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2023-10-10>

UDC [378.091.212:314/316]:159.923.2

Future Socionomic Specialists' Dispositional Self-development

Диспозиційний саморозвиток майбутніх фахівців соціономічного профілю

Received: May 14, 2023

Accepted: October 30, 2023

Oksana Los

Candidate of Psychological Sciences,
Associate Professor,
Department of Pedagogy of Preschool
and Primary Education,
Kherson State University, Ukraine
oksanaarostova7@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-0177-9381>

Olena Razumova

PhD of Psychology, Associate Professor,
Department of Psychology,
Horlivka Institute for Foreign Languages
Donbas State Pedagogical University, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-0819-9005>

Nataliia Hoi

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
Department of Management and Business
Administration,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National
University, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-7293-6527>

Оксана Лось

кандидат психологічних наук, доцент,
кафедра педагогіки та психології
дошкільної та початкової освіти,
Херсонський державний університет, Україна
oksanaarostova7@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-0177-9381>

Олена Разумова

доктор філософії в галузі психології, доцент,
кафедра психології,
Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ "Донбаський державний
педагогічний університет", Україна
<https://orcid.org/0000-0002-0819-9005>

Наталія Гой

кандидат економічних наук, доцент,
кафедра управління та бізнес-
адміністрування,
Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника,
Україна
<https://orcid.org/0000-0001-7293-6527>

Abstract

The purpose was to conduct empirical research and theoretically substantiate the correlation between the parameters of dispositional self-development of future specialists of the socioeconomic profile and the factors of professional growth. It is substantiated and generalized that dispositional self-development is the readiness and inclination of future specialists of the socioeconomic profile to self-education, self-creation, and self-improvement, which is capable of ensuring permanent professional growth and professional development. Participants of the empirical study are seekers of three academic degrees (Bachelor's, Master's, and Doctor of Philosophy) studying at three Ukrainian higher education institutions, and are future socioeconomic specialists. The age of the research participants ranged from 17 to 32 years ($M=21.06$; $Me=21.00$; $SD=5.84$), with a total of $n=132$. **Methods:** "Dispositional Characteristics of Personality Self-Development" (DCPSD) (Kuzikova, 2017); "Personal Orientation Inventory" (POI) (Shostrom, 1964); "The Method of Diagnosing the Individual's Motivation to Achieve Success and Avoid Failure" (MDIMASAF) (Elers, 2002); methods of mathematical statistics. **Results.** In the comparison of low, medium, and high levels of dispositional self-development parameters, no statistically significant differences were found ($p>.05$). It was discovered that the dispositional self-development parameters "Need for Self-Development", "Conditions of Self-Development", and "Mechanisms of Self-Development" had statistically significant correlations with the parameters of self-actualization and motivation to achieve success ($p<.050$; $p<.010$). When compared to other parameters, it is proved that the "Need of Self-Development" (NSD) was a reflection of the phenomenon's cognitive intentions and was the most important parameter of the respondents' dispositional self-development (nine significant correlations – the greatest number). **Discussion and conclusions.** It was substantiated and proven that dispositional self-development is an important component of future specialists' self-actualization, self-education, and quality professional training. The scientific findings should be applied in educational and professional activities. **Keywords:** educational space, educational and professional training, students, university, student youth, self-actualization.

Introduction

Dispositional self-development is one of the most complex and critical issues in self-education and high-quality professional training for future specialists at three levels of higher

Анотація

Метою є емпіричне дослідження і теоретичне обґрунтування зв'язку параметрів диспозиційного саморозвитку майбутніх фахівців соціономічного профілю з чинниками професійного зростання. Обґрунтовано й узагальнено, що диспозиційний саморозвиток є готовністю і схильністю до самоосвіти, самотворення і самовдосконалення майбутніх фахівців соціономічного профілю, який здатен забезпечити перманентне професійне зростання і становлення фахівця. Учасниками емпіричного дослідження є здобувачі трьох рівнів освіти (бакалавр, магістр і доктор філософії), які навчаються у трьох закладах вищої освіти України і є майбутніми фахівцями соціономічного профілю. Вік досліджуваних – від 17 до 32 років ($M=21.06$; $Me=21.00$; $SD=5.84$), загальною кількістю $n=132$. **Методи:** методика "Диспозиційна характеристика саморозвитку особистості" (ДХСО) (Kuzikova, 2017); "Personal Orientation Inventory" (POI) Е. Shostrom (1964); методика діагностики мотивації особистості до досягнення успіху й уникнення невдачі (МДУУН) (Elers, 2002); методи математичної статистики. **Результати.** Зафіксовано відсутність статистично достовірних відмінностей у порівнянні низького рівня з середніми та високими рівнями параметрів диспозиційного саморозвитку ($p>.05$). З'ясовано, що параметри диспозиційного саморозвитку: "потреба саморозвитку", "умови саморозвитку", "механізми саморозвитку" мають статистично достовірні кореляційні зв'язки з параметрами самоактуалізації і мотивації до досягнення успіху ($p<.050$; $p<.010$). Доказано, що "потреба саморозвитку" (ПС) є відображенням когнітивних інтенцій феномену і є найважливішим параметром диспозиційного саморозвитку респондентів (дев'ять достовірних зв'язків – найбільше), порівняно з іншими параметрами. **Дискусія і висновки.** Обґрунтовано і доказано, що диспозиційний саморозвиток є важливою складовою у самоактуалізації, самоосвіті і якісній професійній підготовці майбутніх фахівців. Отримані наукові факти доцільно впровадити у навчально-професійну діяльність. **Ключові слова:** освітній простір, навчально-професійна підготовка, студенти, університет, студентська молодь, самоактуалізація.

Вступ

Диспозиційний саморозвиток є однією зі складних і надзвичайно важливих проблем у площині готовності до самоосвіти і якісної професійної підготовки майбутніх фахівців

education: Bachelor's, Master's, and Doctor of Philosophy. The modern education system should plan ahead of time, so that after four years of taking a Bachelor's degree program, two years of taking a Master's degree program, and during the preparation and defense of the dissertation research by PhDs, the acquired professional, general, and integral competencies remain relevant. Despite the importance of modernization, reforms, and innovative technologies, one of the most critical tasks is the formation of future specialists' dispositional self-development. Undoubtedly, self-development is closely related to self-education, and it is best to consider it in the context of self-realization and self-actualization. The specified articulation of the outlined problems establishes the broad contours of the empirical study of dispositional self-development of future socio-economic profile specialists.

G. Gergely (2007) proposed two approaches to studying dispositional self-development: the ontogenetic origin of the subjective "Self" and the development of the "intersubjectivity" of interpersonal experience. The mentor's important role is emphasized in the research because they influence the formation of mental states that promote self-development. Dispositional authenticity was investigated in the dimensions of the problem of self-development, and three types were identified: "consolidated authenticity", "non-integrated authenticity", and "authenticity before emergence". According to the authors' opinion, the proposed types of variations reflected the subjects' current level of self-development (Lopez et al., 2023). T. Ketler-Mytnytska and N. Shevchenko (2022) conducted empirical research to determine the correlation between psychology students' inner character and self-development. In the context of the variability of optimistic attributional styles, the researchers revealed the essence of the relationship between internality and self-development. Respondents with high internality and a medium level of optimistic attributional style achieve the highest level of self-development.

The accomplishments of the Ukrainian researcher S. Kuzikova (2023), who proposed a methodology and technology for researching

трьох рівнів вищої освіти: бакалавр, магістр і доктор філософії. Сучасна система освіти мала би працювати на випередження, щоб через чотири роки здобуття фаху на бакалавраті, два роки навчання в магістратурі і за час підготовки та захисту дисертаційного дослідження докторами філософії, здобуті фахові, загальні та інтегральні компетентності не втратили б актуальності. Попри важливість модернізації, реформування й інноваційних технологій, одне з ключових завдань є формування диспозиційного саморозвитку майбутніх фахівців. Безумовно, феномен саморозвитку тісно зв'язаний із самоосвітою і його доцільно розглядати у площині самореалізації та самоактуалізації останніх. Означена артикуляція окресленої проблематики задає загальні контури емпіричного дослідження диспозиційного саморозвитку майбутніх фахівців соціономічного профілю.

Дослідник G. Gergely (2007) запропонував вивчення диспозиційного саморозвитку у двох різних підходах: онтогенетичному походженні суб'єктивного "Я" та розвитку "інтерсуб'єктності" міжособистісного досвіду. Важливу роль у дослідженні відведено наставнику, який впливає на формування психічних станів, що спонукають до саморозвитку. У вимірах проблеми саморозвитку досліджено диспозиційну автентичність і з'ясовано три типи: "консолідована автентичність", "неінтегрована автентичність" і "автентичність перед виникненням". На думку авторів, запропоновані типи варіацій відобразили сучасний стан саморозвитку досліджуваних (Lopez et al., 2023). T. Ketler-Mytnytska, N. Shevchenko (2022) у своєму емпіричному дослідженні з'ясували взаємозв'язок між внутрішнім характером і саморозвитком студентів-психологів. Дослідниці розкрили сутність зв'язку інтернальності та саморозвитку в контексті варіативності оптимістичних стилів атрибуції. Констатовано, що найвищого саморозвитку досягають респонденти з високою інтернальністю і середнім рівнем оптимістичного стилю атрибуції.

Представляють науковий інтерес здобутки української дослідниці С. Кузікової (2023), яка запропонувала методологію і технологію дослідження ресурсів саморозвитку

the individual's resources for self-development, are of scientific interest. The author discusses the importance of self-development as a source and determinant of personality. A self-actualization characteristic of dispositional self-development is regarded as the need for self-development. Self-activity, life activity, and the development of self-awareness are considered to be related content phenomena. Reflection, self-regulation, and feedback are referred to self-development mechanisms. The methodology "Dispositional characteristics of personality self-development" (Kuzikova, 2017) was studied in the context of developing a confirmatory strategy for our empirical research. A number of studies with young people as respondents can be found in the scientific literature. It has been demonstrated that this age is sensitive to dispositional self-development (Xie et al., 2017). Several psychophysiological determinants are identified as necessary during the stages of professional development and the formation of worldview in the context of dispositional self-development (Blynova et al., 2022b). The importance of self-regulation and self-control in the dominant mental states of juniors was investigated in sports psychology, and the expediency of self-development in achieving a victory result was explained (Popovych et al., 2021; 2022b; 2022c). The method for examining self-actualization mental states of junior female athletes is proposed, the types are clarified, and it is demonstrated how coaching staff identification of types allows for a tactical advantage over the opponent (Popovych et al., 2022a). It has been proven that self-education for the development of cognitive processes throughout life has a statistically significant effect even in old age, contributing to individual differences in cognitive skills (Lövdén et al., 2020). Such research provides evidence that dispositional self-development is relevant for a wide age range and has an individual-psychological nature.

People's high level of readiness for self-development, self-education allowed them to survive (Kleinman et al., 2023), adapt to difficult conditions associated with internal displacement and the complexity of migration flows (Blynova et al., 2022a). Obviously, dispositional self-

особистості. Авторкою подано потребу в саморозвитку як джерело і детермінанту особистості. Потребу в саморозвитку визначено як самоактуалізаційну характеристику диспозиційного саморозвитку. Розглянуто як дотичні змістові феномени самоактивність, життєдіяльність та розвиток самосвідомості. До механізмів саморозвитку віднесено рефлексію, саморегуляцію та зворотний зв'язок. У контексті створення констатувальної стратегії нашого емпіричного дослідження вивчено методику "Диспозиційна характеристика саморозвитку особистості" (ДХСО) (Kuzikova, 2017). У науковій літературі є низка досліджень, у яких респондентами виступають особи юнацького віку. Показано, що даний вік є сензитивним до диспозиційного саморозвитку (Xie et al., 2017). Окреслено низку психофізіологічних детермінант, які є визначальними на етапі професійного становлення та формування світоглядних позицій у контексті диспозиційного саморозвитку (Blynova et al., 2022b). У спортивній психології досліджено важливість саморегуляції і самоконтролю в домінуючих психічних станах юніорів і пояснено доцільність саморозвитку в досягненні переможного результату (Popovych et al., 2021; 2022b; 2022c). Запропоновано методику дослідження самоактуалізаційних психічних станів юних спортсменок, з'ясовано типи і показано, як ідентифікація типів тренерським штабом дозволяє отримати тактичну перевагу над суперником (Popovych et al., 2022a). Доказано, що розвиток когнітивних процесів впродовж життя, через самоосвіту, має статистично достовірний вплив навіть у старечому віці, сприяючи індивідуальним відмінностям у когнітивних навичках (Lövdén et al., 2020). Такі дослідження дають підстави стверджувати, що диспозиційний саморозвиток є актуальним для широко вікового діапазону і має індивідуально-психологічну природу.

У соціальних випробуваннях, таких як пандемія, екологічні катаклізми і воєнні дії, високий рівень готовності до саморозвитку, самоосвіти людей дозволив їм вижити (Kleinman et al., 2023), адаптуватися у складних умовах, пов'язаних із внутрішнім переміщенням і складністю міграційних потоків (Blynova et

development activates adaptation processes and ensures an individual's self-realization and self-actualization in changing environments.

A number of studies in the field of self-development encourage us to pay attention to the phenomenon of an individual's self-awareness. One of the most important factors on this list is self-esteem. Researchers Baumeister et al. (2003) discovered a number of correlations between high self-esteem and success in various spheres of activity, ranging from educational to production. In particular, attempts to boost students' self-esteem are futile. Academic success contributes to high self-esteem. Work performance in adults is sometimes associated with high self-esteem. It has been proven that self-esteem has no effect on task performance quality, but high self-esteem promotes persistence after failure. In general, the authors did not make the conclusion that increasing self-esteem has a positive impact on an individual's success and self-development (Baumeister et al., 2003).

Personality self-actualization is predicted by dispositional self-development. According to A. Maslow (1970), the highest step of the pyramid's need-motivation hierarchy is individual self-actualization.

We summarize that dispositional self-development refers to future socioeconomic profile specialists' willingness and inclination to self-education, self-creation, and self-improvement, which will ensure continuous professional growth and development.

Hypotheses. 1. The respondents' dispositional characteristics are characterized by medium and high levels. 2. There will be statistically significant correlations between the dimensions of dispositional self-development and the dimensions of self-actualization and motivation to succeed.

The purpose was to empirically investigate and theoretically substantiate the correlation between the respondents' dispositional self-development parameters and professional growth factors.

Methods

The empirical research methodology was based on S. Kuzikova's (2023) concept of the formation

al., 2022a). Очевидно, диспозиційний саморозвиток активізує адаптаційні процеси і забезпечує самореалізацію та самоактуалізацію індивіда у змінених умовах.

Низка досліджень у царині саморозвитку спонукає нас приділити увагу феноменам само-свідомості особистості. Самооцінка є одним із найважливіших у цьому переліку. Дослідники Baumeister et al. (2003) виявили низку кореляцій високої самооцінки з успішністю людей у різних сферах діяльності: від навчальної до виробничої. Зокрема, спроби підвищити самооцінку учнів не призводять до успішності. Висока самооцінка є частково результатом успішності у школі. Результативність роботи дорослих іноді зв'язана з високою самооцінкою. Спростовано, що самооцінка впливає на якість виконання завдання, проте висока самооцінка сприяє наполегливості після невдачі. Загалом можна помітити, що автори не дійшли висновку, що підвищення самооцінки може вплинути позитивно на успішність і саморозвиток індивіда (Baumeister et al., 2003).

Диспозиційний саморозвиток є предиктором самоактуалізації особистості. Самоактуалізація особистості за А. Maslow (1970) є найвищою сходинкою потребово-мотиваційної ієрархії піраміди.

Узагальнюємо, що під диспозиційним саморозвитком розуміємо таку готовність і схильність до самоосвіти, самотворення і самовдосконалення майбутніх фахівців соціономічного профілю, яка забезпечить перманентне професійне зростання і становлення.

Гіпотези. 1. Параметри диспозиційної характеристики респондентів мають переважати середній і високий рівні. 2. Матимуть місце статистично достовірні кореляційні зв'язки параметрів диспозиційного саморозвитку з параметрами самоактуалізації і мотивації до досягнення успіху.

Мета. Емпірично дослідити і теоретично обґрунтувати зв'язок параметрів диспозиційного саморозвитку респондентів із чинниками професійного зростання.

Методи

Методологію емпіричного дослідження склали вихідні положення концепції

of the subject of self-development in youth. The psychological and pedagogical conditions, as well as the technology for optimizing subject formation in the plane of personal and professional self-development are taken into account. A person becomes a subject of personal self-development when they are aware of their psychological resources and have the ability to seek out and implement ways and means in activities that are relevant to them (Kuzikova, 2023). Psychological defense mechanisms and coping strategies used by respondents of the studied age have been investigated in research studies (Plokhikh et al., 2021).

Participants. Students seeking three academic degrees (Bachelor's, Master's, and Doctor of Philosophy) from three Ukrainian universities participated in the study: Kherson State University (Kherson, Ukraine), Horlivka Institute for Foreign Languages of the State Higher Education Institution "Donbas State Pedagogical University" (Horlivka, Ukraine), and Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ivano-Frankivsk, Ukraine). We attempted to reflect the regional geographic context, but it is important to note that the two first institutions of higher education were relocated due to martial law, which may have introduced some limitations to the research. All $n = 132$ respondents (males – $n=28$; 21.21% and females – $n=104$; 78.79%) were students in educational and professional programs and future specialists in the socioeconomic profile. The age of the participants ranged from 17 to 32 years ($M=21.06$; $Me=21.00$; $SD=5.84$).

Variables. The research was structured around the confirmatory strategy, which entailed identifying dependent, independent, and additional variables. The substantive psychological parameters of dispositional self-development were the dependent variables: the need for self-development (NSD), the conditions of self-development (CSD), and the mechanisms of self-development (MSD). The remaining variables, which reflected self-actualization, motivation for achieving success and motivation for avoiding failure were all independent. The effect of additional variables was not found during the course of the research.

Procedure and Instruments. "Dispositional Characteristics of Personality Self-Development"

становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці С. Кузікової (2023). Взято до уваги психолого-педагогічні умови та технологію оптимізації становлення суб'єкта у площині особистісного і професійного саморозвитку. Усвідомлення людиною свого психологічного ресурсу, здатність шукати і реалізовувати способи та засоби в актуальній для неї діяльності робить її суб'єктом особистісного саморозвитку (Кузікова, 2023). Вивчено дослідження, в яких розкрито психологічні захисні механізми і копінг-стратегії, до яких вдаються респонденти досліджуваного віку (Plokhikh et al., 2021).

Учасники. Учасниками дослідження були здобувачі трьох рівнів освіти (бакалавр, магістр і доктор філософії), які навчалися у трьох закладах вищої освіти України: Херсонський державний університет (Херсон, Україна), Горлівський інституту іноземних мов ДВНЗ "Донецького державного педагогічного університету" (Горлівка, Україна) і Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна). Ми намагалися відобразити регіональний географічний контекст, але мусимо зазначити, що через дію воєнного стану два перші заклади вищої освіти були релоковані, що може вносити певні обмеження у дослідження. Усі респонденти $n=132$ (чоловіки – $n=28$; 21.21% і жінки – $n=104$; 78.79%) були здобувачами освітньо-професійних програм і майбутніми фахівцями соціономічного профілю. Вік досліджуваних – від 17 до 32 років ($M=21.06$; $Me=21.00$; $SD=5.84$).

Змінні. Дослідження організовано за констатувальною стратегією, яка передбачала виокремлення залежних, незалежних і додаткових змінних. Залежними змінними були змістові психологічні параметри диспозиційного саморозвитку: потреба саморозвитку (ПС), умови саморозвитку (УС) і механізми саморозвитку (МС). Решта змінних, які відобразили параметри самоактуалізації, мотивацію досягнення успіху й мотивацію уникнення невдачі, були незалежними. Під час дослідження дію додаткових змінних не з'ясували.

Процедура та інструменти. Ключовою методикою була "Диспозиційна характеристика саморозвитку особистості" (ДХСО)

(DCPSD) (Kuzikova, 2017) was the key method. There were three major scales used: "Need for Self-Development" (NSD), "Conditions of Self-Development" (CSD), and "Mechanisms of Self-Development" (MSD). The integral scale, also known as the "Total Indicator" (TI), was not used because it was not implied by the research strategy. The NSD scale's content reflects the need for self-development, self-improvement, openness, and interest in one's own inner world as well as the inner worlds of other interaction participants. The CSD scale's content includes autonomy, social maturity, equanimity, active life strategies, and tolerance. The MSD scale's content, which is more of a functional means of dispositional development, includes self-knowledge as a desire for authenticity, self-analysis, reflection, readiness for self-regulation, and self-creation.

The self-actualization test named "Personal Orientation Inventory" (POI) developed by E. Shostrom (1964) was the next important psychodiagnostic instrument. We used a version with fourteen major scales. All the major scales are used. A list of self-actualization scales allowed for the differentiation of relationships based on the parameters of the key methodology and the discovery of important scientific facts about the studied subject. We used the following scales: "Time Competence" (TC); "Support" (SP); "Value Orientations" (VO); "Flexibility of Behavior" (FB); "Sensitivity to Oneself" (SO); "Spontaneity" (SN); "Self-Respect" (SR); "Self-Acceptance" (SA); "Idea about the Inner World" (IIW); "Synergistic Component" (SC); "Acceptance of Aggression" (AA); "Contact" (CO); "Cognitive Needs" (CN); "Creativity of Thinking" (CT).

"The Method of Diagnosing the Individual's Motivation to Achieve Success and Avoid Failure" (MDIMASAF) (Elers, 2002) was used to determine the connection with the resulting component of the activity. This method, which is widely used in empirical research, combines two techniques for determining the level of motivation to achieve success (LMAS) and the level of motivation to avoid failure (LMAF).

The level of homogeneity of responses to psychodiagnostic instruments statements met the Gutman and Cronbach coefficients and was greater than .850 (.877; .901; .945;

(Kuzikova, 2017). Використано три основні шкали: "потреба саморозвитку" (ПС); "умови саморозвитку" (УС) і механізми саморозвитку (МС). Інтегральну шкалу – "загальний показник" (ЗП) – не застосовували, оскільки це не було передбачено стратегією дослідження. Зміст шкали ПС відображає потребу в саморозвитку, самовдосконалення, відкритість, інтерес до свого внутрішнього світу і внутрішнього світу інших учасників взаємодії. Зміст шкали УС складає автономність, соціальна зрілість, виваженість, активні життєві стратегії та толерантність. Зміст шкали МС, яка є радше функціональним засобом диспозиційного розвитку, складає самопізнання як прагнення до автентичності, самоаналіз, рефлексія, готовність до саморегуляції і самотворення. Наступним важливим психодіагностичним інструментом був самоактуалізаційний тест, розроблений Е. Шостром (1964) – "Personal Orientation Inventory" (POI). Застосована нами версія налічувала чотирнадцять основних шкал. Застосовано всі основні шкали. Такий перелік шкал самоактуалізації дозволив диференціювати зв'язки за параметрами ключової методики і відшукати важливі наукові факти досліджуваного предмету. Використані шкали: "часова компетентність" (ЧК); "підтримка" (ПТ); "ціннісні орієнтації" (ЦО); "гнучкість поведінки" (ГП); "сензитивність до себе" (СС); "спонтанність" (СН); "повага до себе" (П); "самоприйняття" (СП); "уявлення про внутрішній світ" (УВС); "синергетична складова" (СК); "прийняття агресії" (ПА); "контактність" (КТ); "когнітивні потреби" (КП); "креативність мислення" (КМ). Для з'ясування зв'язку з результуючою складовою діяльності використано методику діагностики мотивації особистості до досягнення успіху й уникнення невдачі (МДУУН) (Elers, 2002). Ця методика широко використовується в емпіричних дослідженнях і є поєднанням двох методик, які дозволяють визначити рівень мотивації досягнення успіху (РМДУ) і рівень мотивації уникнення невдачі (РМУН). Рівень одномірності відповідей на твердження психодіагностичних інструментів задовольняє коефіцієнти Гутмана і Кронбаха та знаходиться на рівні вищому за .850 (.877; .901; .945; .922). За методикою (МДУУН) (Elers,

.922). For the MDIMASAF (Elers, 2002), the level of unidimensionality of responses was determined in a differentiated manner.

Organization of Research. The empirical part of the research, also known as the confirmatory stage, took place between September and December of 2022. The research was processed and designed between May and July 2023. The Ethics Committees of the administrations of higher education institutions granted permission to conduct research and collect empirical and personal data while maintaining confidentiality.

Statistical Analysis. The computer program "SPSS" version 17.0 was used to process empirical data. "MS Excel" and "MS Word" were also used. The Pearson correlation coefficient (R) was used to identify significant statistical correlations. The study employed the Guttman and Cronbach coefficients, as well as the ranking of correlations (R_g). Pearson's correlation (R) levels of $p \leq 0.05$; $p \leq 0.01$; $p \leq 0.001$ were considered significant.

Results

The empirical data of the research's confirmatory strategy by descriptive frequency characteristics are provided. Tabl. 1 presents all the studied parameters based on psychodiagnostic methods: "MDIMASAF" (Elers, 2002); "DCPSD" (Kuzikova, 2017); "POI" (Shostrom, 1964).

The obtained empirical data based on descriptive frequency characteristics allowed stating that the minimum and maximum values of the three measurements were within the limits of the "DCPSD" method (Kuzikova, 2017): $\min=15.00$ and $\max=44.00$. Such measurements did not exceed the researcher's proposed average statistical norms (Kuzikova, 2023). The average levels of dispositional development parameters were empirically determined to be: NSD (<22.89–33.58>); CSD (<22.66–33.69>); MSD (<22.95–33.01>). As a result, the low level was to the left of the given values, while the high level was to the right. We determined the following distribution of levels from the parameters of dispositional development in the sample of future socioeconomic profile specialists ($n=132$) in percentage equivalent: NSD – low level ($n=31$; 23.48%), medium level ($n=50$; 37.88%), high level ($n=51$; 38.64%); CSD – low level ($n=39$; 29.55%),

2002) рівень одномірності відповідей визначався диференційовано.

Організація дослідження. Емпіричну частину дослідження – констатувальний етап – виконано у вересні–грудні 2022 року. Впродовж травня–липня 2023 року здійснено обробку і дизайн дослідження. Дозвіл на проведення дослідження і збір емпіричних та особистих даних із дотримання конфіденційності отримано від Етичних комітетів адміністрацій закладів вищої освіти.

Статистичне аналізування. Обробку емпіричних даних здійснено комп'ютерною програмою "SPSS", версія 17.0. Також застосовано "MS Excel" і "MS Word". Для з'ясування достовірних статистичних кореляційних зв'язків використано коефіцієнт кореляції Пірсона (R). У дослідженні використано коефіцієнти Гутмана і Кронбаха, рангування кореляційних зв'язків (R_g). Достовірними рівнями кореляції Пірсона (R) вважали $p \leq 0.05$; $p \leq 0.01$; $p \leq 0.001$.

Результати

Подано емпіричні дані констатувальної стратегії дослідження за описовими частотними характеристиками. У табл. 1 відображено усі досліджувані параметри за психодіагностичними методиками: "ДХСО" (Kuzikova, 2017); "POI" (Shostrom, 1964); "МДУУН" (Elers, 2002).

Отримані емпіричні дані за описовими частотними характеристиками дозволили констатувати, що за методикою "ДХСО" (Kuzikova, 2017) мінімальні і максимальні значення трьох вимірів знаходяться у межах: $\min=15.00$ і $\max=44.00$. Такі виміри не виходять за межі середньостатистичних норм, запропонованих дослідницею (Кузікова, 2023). Емпірично з'ясовано, що середні рівні параметрів диспозиційного розвитку мають такі значення: ПС (<22.89–33.58>); УС (<22.66–33.69>); МС (<22.95–33.01>). Відповідно низький рівень розташований зліва від поданих значень, а високий рівень – справа. У відсотковому еквіваленті констатуємо такий розподіл рівнів із параметрів диспозиційного розвитку у вибірці майбутніх фахівців соціономічного профілю ($n=132$): ПС – низького рівня ($n=31$; 23.48%), середнього рівня ($n=50$; 37.88%), високого рівня ($n=51$; 38.64%); УС – низького рівня ($n=39$; 29.55%), середнього

Table 1. Descriptive Frequency Characteristics of The Study of Respondents' Dispositional Self-Development (n=132)
Таблиця 1. Описові частотні характеристики дослідження диспозиційного саморозвитку респондентів (n=132)

Parameters Параметри	Min	Max	Me	Mo	M	SD
NSD ПС	18.00	42.00	29	28	28.23	±5.345
CSD УС	15.00	44.00	27	28	28.12	±5.465
MSD МС	17.00	41.00	28	28	27.98	±5.029
TC ЧК	4.00	12.00	7	8	7.12	±2.345
SP ПТ	19.00	58.00	37	40	38.02	±7.034
VO ЦО	6.00	19.00	11	11	10.95	±2.056
FB ГП	6.00	18.00	11	10	10.56	±2.801
SO СС	4.00	11.00	8	7	6.78	±2.456
SN СН	4.00	11.00	7	7	7.12	±2.342
SR П	5.00	14.00	9	10	9.01	±2.123
SA СП	3.00	13.00	8	9	8.07	±2.212
IIW УВС	3.00	11.00	8	7	6.12	±1.402
SC СК	4.00	9.00	6	7	6.22	±1.311
AA ПА	4.00	12.00	8	7	7.23	±2.337
CO КТ	4.00	12.00	8	7	7.23	±2.389
CN КП	3.00	13.00	7	8	7.23	±2.023
CT КМ	3.00	11.00	8	8	7.67	±2.342
LMAS РМДУ	11.00	27.00	19	19	21.89	±3.43
LMAF РМУН	7.00	18.00	13	12	12.39	±1.71

Note: Min – minimum value; Max – maximum value; Me – median (italics used); Mo – mode; M – arithmetic mean; SD – mean squared value; NSD – Need for Self-Development; CSD – Conditions of Self-Development; MSD – Mechanisms of Self-Development; TC – Time Competence; SP – Support; VO – Value Orientations; FB – Flexibility of Behavior; SO – Sensitivity to Oneself; SN – Spontaneity; SR – Self-Respect; SA – Self-Acceptance; IIW – Idea about the Inner World; SC – Synergistic Component; AA – Acceptance Of Aggression; CO – Contact; CN – Cognitive Needs; CT – Creativity of Thinking; LMAS – Level of Motivation to Achieve Success; LMAF – Level of Motivation to Avoid Failure.

Примітка: Min – мінімальне значення; Max – максимальне значення; Me – медіана (використано курсив); Mo – мода; M – середнє арифметичне значення; SD – середнє квадратичне значення; ПС – потреба саморозвитку; УС – умови саморозвитку; МС – механізми саморозвитку; ЧК – часова компетентність; ПТ – підтримка; ЦО – ціннісні орієнтації; ГП – гнучкість поведінки; СС – сензитивність до себе; СН – спонтанність; П – повага до себе; СП – самоприйняття; УВС – уявлення про внутрішній світ; СК – синергетична складова; ПА – прийняття агресії; КТ – контактність; КП – когнітивні потреби; КМ – креативність мислення; РМДУ – рівень мотивації досягнення успіху; РМУН – рівень мотивації уникнення невдачі.

medium level (n=52; 39.39%), high level (n=41; 31.06%); MSD – low level (n=51; 38.64%), medium level (n=44; 33.33%), high level (n=37; 28.03%).

рівня (n=52; 39.39%), високого рівня (n=41; 31.06%); МС – низького рівня (n=51; 38.64%), середнього рівня (n=44; 33.33%), високого рівня

The first hypothesis was rejected because Fisher's angular transformation coefficient (φ) found no statistically significant difference between low, medium, and high levels of parameters ($p > .05$). At the same time, we noted that the trend of increasing the number of subjects with medium and high levels was partially maintained. Furthermore, not all the measurements reflected the correct distribution (the Gaussian curve). According to "POI" (Shostrom, 1964), no statistically significant differences in these descriptive frequency characteristics were found. The median and mode were examined, and the lowest range was found to be $Me=6$; $Mo=7$ with the highest values being $Me=37$; $Mo=40$. We also noted that such findings did not contradict the results of other researchers on the socioeconomic sample (Radul et al., 2022). The data obtained using the "MDIMASAF" method (Elers, 2002) did not show any significant differences, except for an increasing and decreasing trend. There were no statistically significant differences between the recorded indicators and the results of another study (Prokhorenko et al., 2023).

Furthermore, the statistically significant correlations of the dependent variables with the parameters affecting them were clarified using the confirmatory strategy. We chose the Pearson correlation coefficient (R) because the obtained empirical data did not have a pronounced regular distribution that corresponded to the Gaussian curve. Tabl. 2 displays the established correlations.

A correlation pleiade was created in order to characterize and visualize the obtained correlations qualitatively. The correlation pleiade does not duplicate, but rather supplements the clarified levels and demonstrates the general differences and benefits of the investigated parameters.

The parameter "Need for Self-Development" (NSD) had the greatest number of statistically significant correlations ($p < .050$; $p < .010$) – nine: TC ($R=.153$), VO ($R=.157$), SO ($R=.181$), SA ($R=.110$), IIW ($R=.178$), CO ($R=.179$), CN ($R=.232$), CT ($R=.116$), LMAS ($R=.137$). The parameter "Conditions of Self-Development" (CSD) had five correlations: SP ($R=.125$), VO ($R=.167$), SR ($R=.153$), CT ($R=.118$), LMAS ($R=.116$). The parameter "Mechanisms of Self-Development" (MSD) also had five correlations: VO

($n=37$; 28.03%). Перша гіпотеза спростована, оскільки з'ясуванням за коефіцієнтом кутового перетворення Фішера (φ) не зафіксовано жодної статистично достовірної відмінності у порівнянні низького рівня параметрів зі середніми та високими значеннями ($p > .05$). У той же час констатуємо, що тенденція до збільшення досліджуваних зі середнім і високим рівнями частково зберігається. І не за всіма вимірами констатуємо правильний розподіл (крива Гауса). Не зафіксовано статистично достовірних відмінностей у цих описових частотних характеристиках за "POI" (Shostrom, 1964). Переверіено медіану і моду, з'ясовано діапазон найнижчих: $Me=6$; $Mo=7$ і до найвищих значень $Me=37$; $Mo=40$. Констатуємо, що такі результати також не суперечить даним, які отримали інші дослідники на соціономічний вибірці (Radul et al., 2022). Отримані дані за методикою "МДУУН" (Elers, 2002) також не показали достовірних відмінностей, хіба що зберігають тенденцію підвищення та зниження. Зафіксовані показники не мають статистично достовірних відмінностей із результатами іншого дослідження (Prokhorenko et al., 2023).

Далі, згідно констатувальної стратегії, з'ясовано статистично достовірні кореляційні зв'язки залежних змінних із параметрами, що на них впливають. Оскільки отримані емпіричні дані не мають вираженого правильного розподілу, який відповідає кривій Гауса, нами ухвалено рішення – застосування коефіцієнта кореляції Пірсона (R). У табл. 2 подано встановлені кореляційні зв'язки.

Для якісної характеристики і візуалізації отриманих кореляційних зв'язків побудовано кореляційну плеяду (рис. 1). Кореляційна плеяда не дублює, а радше доповнює з'ясовані рівні і демонструє загальні відмінності та переваги досліджуваних параметрів.

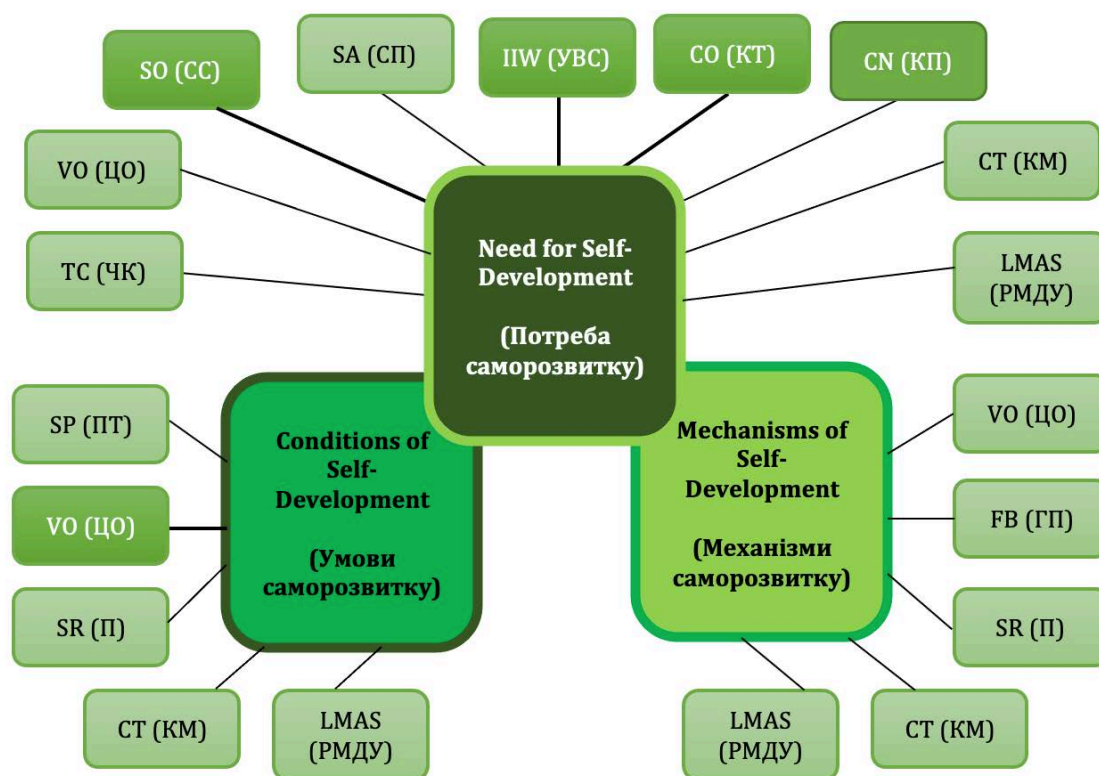
Найбільшу кількість статистично достовірних зв'язків ($p < .050$; $p < .010$) зафіксовано у параметрі "потреба саморозвитку" (ПС) – дев'ять: ЧК ($R=.153$), ЦО ($R=.157$), СС ($R=.181$), СП ($R=.110$), УВС ($R=.178$), КТ ($R=.179$), КП ($R=.232$), КМ ($R=.116$), РМДУ ($R=.137$). У параметрі "умови саморозвитку" (УС) – п'ять: ПТ ($R=.125$), ЦО ($R=.167$), П ($R=.153$), КМ ($R=.118$), РМДУ ($R=.116$). У параметрі "механізми саморозвитку" (МС) – п'ять: ЦО ($R=.147$), ГП ($R=.127$),

Table 2. Dependent Variable Correlations with Respondents' Dispositional Self-Development Parameters (n=132)
Таблиця 2. Кореляційні зв'язки залежних змінних із параметрами диспозиційного саморозвитку респондентів (n=132)

Parameters Параметри	Correlation Coefficient Коефіцієнт кореляції	Dependent Variables Залежні змінні		
		NSD ПС	CSD УС	MSD МС
TC ЧК	<i>R</i>	.153*	.123	.113
	<i>p</i>	.039	.144	.141
SP ПТ	<i>R</i>	.095	.125*	.058
	<i>p</i>	.399	.043	.812
VO ЦО	<i>R</i>	.157*	.167**	.147*
	<i>p</i>	.013	.009	.015
FB ГП	<i>R</i>	-.087	.044	.127*
	<i>p</i>	.567	.678	.042
SO СС	<i>R</i>	.181**	.023	.068
	<i>p</i>	.008	.518	.845
SN СН	<i>R</i>	.044	.049	.029
	<i>p</i>	.859	.837	.899
SR П	<i>R</i>	.099	.153*	.113*
	<i>p</i>	.312	.019	.041
SA СП	<i>R</i>	.110*	.089	.048
	<i>p</i>	.048	.336	.356
IIW УВС	<i>R</i>	.178**	-.018	.034
	<i>p</i>	.009	.143	.067
SC СК	<i>R</i>	-.029	.020	.101
	<i>p</i>	.841	.091	.119
AA ПА	<i>R</i>	.037	.069	-.012
	<i>p</i>	.669	.301	.898
CO КТ	<i>R</i>	.179**	.087	.074
	<i>p</i>	.009	.409	.534
CN КП	<i>R</i>	.232**	.031	-.049
	<i>p</i>	.006	.867	.786
CT КМ	<i>R</i>	.116*	.118*	.134*
	<i>p</i>	.034	.029	.022
LMAS РМДУ	<i>R</i>	.137*	.116*	.119*
	<i>p</i>	.021	.034	.028
LMAF РМУН	<i>R</i>	-.022	-.038	-.089
	<i>p</i>	.812	.756	.546

Note: *R* – Pearson coefficient; *p* – the nominal value of the correlation level; NSD – Need for Self-Development; CSD – Conditions of Self-Development; MSD – Mechanisms of Self-Development; TC – Time Competence; SP – Support; VO – Value Orientations; FB – Flexibility of Behavior; SO – Sensitivity to Oneself; SN – Spontaneity; SR – Self-Respect; SA – Self-Acceptance; IIW – Idea about the Inner World; SC – Synergistic Component; AA – Acceptance of Aggression; CO – Contact; CN – Cognitive Needs; CT – Creativity of Thinking; LMAS – Level of Motivation to Achieve Success; LMAF – Level of Motivation to Avoid Failure.
* – correlation at the level $p \leq 0.050$ i ** – correlation at the level $p \leq 0.010$ (given in **bold type**).

Примітка: *R* – коефіцієнт Пірсона; *p* – номінальне значення рівня кореляції; ПС – потреба саморозвитку; УС – умови саморозвитку; МС – механізми саморозвитку; ЧК – часова компетентність; ПТ – підтримка; ЦО – ціннісні орієнтації; ГП – гнучкість поведінки; СС – сензитивність до себе; СН – спонтанність; П – повага до себе; СП – самоприйняття; УВС – уявлення про внутрішній світ; СК – синергетична складова; ПА – прийняття агресії; КТ – контактність; КП – когнітивні потреби; КМ – креативність мислення; РМДУ – рівень мотивації досягнення успіху; РМУН – рівень мотивації уникнення невдачі.
* – кореляція на рівні $p \leq 0.050$ i ** – кореляція на рівні $p \leq 0.010$ (позначено **жирним шрифтом**).

Fig. I. Correlation pleiade of dispositional self-development parameters with the studied parameters (n=132)
Рис. I. Кореляційна плеяда параметрів диспозиційного саморозвитку з досліджуваними параметрами (n=132)

Note: — positive correlations at $p \leq 0.050$; — positive correlations at $p \leq 0.010$; TC – Time Competence; SP – Support; VO – Value Orientations; FB – Flexibility of Behavior; SO – Sensitivity to Oneself; SR – Self-Respect; SA – Self-Acceptance; IIW – Idea about the Inner World; CO – Contact; CN – Cognitive Needs; CT – Creativity of Thinking; LMAS – Level of Motivation to Achieve Success.

Примітка: — позитивні зв'язки при $p \leq 0.050$; — позитивні зв'язки при $p \leq 0.010$; ЧК – часова компетентність; ПТ – підтримка; ЦО – ціннісні орієнтації; ГП – гнучкість поведінки; CC – сензитивність до себе; П – повага до себе; СП – самоприйняття; УВС – уявлення про внутрішній світ; КТ – контактність; КП – когнітивні потреби; КМ – креативність мислення; РМДУ – рівень мотивації досягнення успіху.

($R=0.147$), FB ($R=0.127$), SR ($R=0.113$), CT ($R=0.134$), LMAS ($R=0.119$). All statistically significant correlations were positive, but there were some negative trends. The parameter “Need for Self-Development” (NSD) had the most and strongest correlations – four. The second hypothesis was confirmed since there are statistically significant correlations between the parameters of dispositional self-development, self-actualization, and motivation to achieve success.

The results of the research have an impact on a number of disputable aspects, which are highlighted in the following section.

П ($R=0.113$), КМ ($R=0.134$), РМДУ ($R=0.119$). Що характерно, усі статистично достовірні зв'язки є позитивними, але мають місце також негативні тенденції. Найбільше найміцніших зв'язків має параметр “потреба саморозвитку” (ПС) – чотири. Другу гіпотезу доказано, оскільки мають місце статистично достовірні кореляційні зв'язки параметрів диспозиційного саморозвитку з параметрами самоактуалізації і мотивації до досягнення успіху.

Отримані результати дослідження зачіпають низку дискусивних аспектів, які висвітлено в наступному підрозділі.

Discussion

We discovered an incredibly large number of studies in the scientific literature that illuminate and operationalize an individual's development and self-development at ontogenetic stages (Kuzikova, 2023; Kuzikova, 2017), in professional formation (Shevchenko, 2022), relating to self-regulation, self-creation, and self-actualization of an individual (Baumeister et al. 2003). Permanent dispositional self-development as a readiness and inclination to develop is a powerful preventive measure against burnout among socioeconomic profile specialists and burnout among respondents from other fields of activity (Jezzini-Martinez et al., 2023).

The empirical findings support an intriguing scientific fact: the need for self-development (NSD), which is a reflection of the phenomenon's cognitive intentions, had the greatest number of significant correlations with the parameters of self-actualization (see Table 2 and Fig. 1). This fact appears obvious at first glance, but when compared to another component of dispositional self-development that reflects an emotional attitude (CSD) and another component of dispositional self-development that rather operationalizes it (MSD), this advantage is significant, and the revealed fact has scientific novelty. Furthermore, this finding suggests that respondents' formed knowledge, awareness, and cognitive intentions have a strong influence on dispositional self-development of future specialists in the socioeconomic profile. This also necessitates operationalization in the educational and professional activities of socioeconomic profile specialists. Despite the sample's limitations, we can assume that this fact will have positive results on other samples as well: bionomic and technological, but this must be confirmed/disproved. In the context of the clarified scientific fact, it is appropriate to refer to the work of V. Plokhikh et al. (2021) on psychological defenses that can limit students' intellectual activity due to the impact on time competence. It is worth noting that "Time Competence" had a statistically significant connection only with "Need for Self-Development" (NSD) ($R=.153$; $p<.050$), which did not call the example into question. An intriguing scientific fact was the statistically significant correlation

Дискусія

У науковій літературі знаходимо неймовірно велику кількість досліджень, які висвітлюють і операціоналізують розвиток та саморозвиток індивіда на онтогенетичних етапах (Кузікова, 2023; Kuzikova, 2017), у професійному становленні (Shevchenko, 2022), є дотичними до саморегуляції, самотворення і самоактуалізації особистості (Baumeister et al. 2003). Перманентний диспозиційний саморозвиток як готовність і налаштованість на зростання є потужним профілактичним засобом від вигорання фахівців соціономічного профілю та вигорання респондентів інших сфер діяльності (Jezzini-Martinez et al., 2023).

Отримані емпіричні результати засвідчують цікавий науковий факт – потреба саморозвитку (ПС), яка є відображенням радше когнітивних інтенцій феномену, має найбільше достовірних взаємозв'язків із параметрами самоактуалізації (див. табл. 2 і див. рис. 1). На перший погляд цей факт є очевидним, але у порівнянні з іншою складовою диспозиційного саморозвитку, яка відображає емоційне ставленням (УС), і складовою диспозиційного саморозвитку, яка радше операціоналізує його (МС), така перевага є значущою, і з'ясований факт має наукову новизну. Також цей факт наштовхує на думку, що сформовані знання, обізнаність респондентів і когнітивні інтенції мають домінуючий вплив на диспозиційний саморозвиток майбутніх фахівців соціономічного профілю. Це так само вимагає операціоналізації в навчально-професійну діяльність фахівців соціономічного профілю. Незважаючи на таке обмеження вибіркової сукупності, можемо припустити, що цей факт матиме позитивні результати і на інших вибірках: біономічній та технономічній, але це потрібно доказати/спростувати. У контексті з'ясованого наукового факту доцільно звернутися до праці В. Плохих та ін. (2021) про психологічні захисти, які здатні обмежувати інтелектуальну діяльність студентів через вплив на часову компетентність. Зазначимо, що "часова компетентність" має статистично достовірний зв'язок тільки з "потребою саморозвитку" (ПС) ($R=.153$; $p<.050$), що не піддає сумніву наведений нами приклад. Також цікавим науковим

of all dispositional self-development parameters with the level of motivation to achieve the goal ($p < .050$) and the absence of such a correlation with the level of motivation to avoid failure ($p > .050$). This is explained by the fact that the motivation for educational and professional activity is directly related to the outcomes, and these results are used to solve new problems. A significant number of statistically significant correlations – sixteen in total ($p < .050$; $p < .010$) – between the parameters of dispositional self-development and measurements of self-actualization provided evidence that self-development is closely related to self-actualization in youth.

The presence of specific significant correlations necessitates mindful research and implementation in university educational and scientific processes. Another limitation of the study is that the confirmatory research was implemented under martial law. We assume that this might mobilize the subjects' internal reserves, but this must be verified.

Conclusions

1. It is substantiated and generalized that dispositional self-development is the readiness and inclination of future specialists of the socioeconomic profile to self-education, self-creation, and self-improvement, which is capable of ensuring permanent professional growth and development.

2. The presented descriptive frequency characteristics and Fisher's angular transformation coefficient (φ) allowed for the detection of no statistically significant differences between low, medium, and high levels of dispositional self-development parameters ($p > .05$).

3. It was discovered that all three dispositional self-development parameters – “Need for Self-Development”, “Conditions of Self-Development”, and “Mechanisms of Self-Development” – had statistically significant correlations with the parameters of self-actualization and motivation to achieve success at $p < .050$ and $p < .010$.

4. It is proved that the need for self-development (NSD) reflects the phenomenon's cognitive intentions and is the most critical parameter of the respondents' dispositional self-development

фактом є статистично достовірний зв'язок усіх параметрів диспозиційного саморозвитку з рівнем мотивації до досягнення мети ($p < .050$) і відсутність такого зв'язку з рівнем мотивації уникнення невдачі ($p > .050$). Пояснюємо це тим, що вмотивованість навчально-професійної діяльності на пряму залежить від результатів, а отримані результати наснажують на вирішення нових завдань. Значна кількість статистично достовірних зв'язків параметрів диспозиційного саморозвитку з вимірами самоактуалізації – всього шістнадцять ($p < .050$; $p < .010$) – дає підстави констатувати про тісний зв'язок саморозвитку з самоактуалізацією у юнацькому віці. Наявність конкретних достовірних зв'язків потребує уважного вивчення і впровадження в освітній та науковий процеси університетів. Ще одним із обмежень дослідження може бути той факт, що констатувальний вимір організовано під час дії воєнного стану. Допускаємо, що це могло мобілізувати внутрішні резерви досліджуваних, але цей факт потребує перевірки.

Висновки

1. Обґрунтовано й узагальнено, що диспозиційний саморозвиток є готовністю і схильністю до самоосвіти, самотворення і самовдосконалення майбутніх фахівців соціономічного профілю, який здатен забезпечити перманентне професійне зростання і становлення фахівця.

2. Представлені описові частотні характеристики і коефіцієнт кутового перетворення Фішера (φ) дозволили зафіксувати відсутність статистично достовірних відмінностей у порівнянні низького рівня з середніми та високими рівнями параметрів диспозиційного саморозвитку ($p > .05$).

3. З'ясовано, що всі три параметри диспозиційного саморозвитку – “потреба саморозвитку”, “умови саморозвитку”, “механізми саморозвитку” – мають статистично достовірні кореляційні зв'язки з параметрами самоактуалізації і мотивації до досягнення успіху на рівні $p < .050$ і $p < .010$.

4. Доказано, що потреба саморозвитку (ПС) є відображенням когнітивних інтенцій феномену і є найважливішим параметром

(nine significant correlations – the greatest number), compared to other parameters.

5. The importance of operationalizing the obtained scientific facts in the educational and professional activities of specialists in the socionomic profile is emphasized.

Reference

- Baumeister, R. F., Campbell, J. D., Krueger, J. I., & Vohs, K. D. (2003). Does High Self-Esteem Cause Better Performance, Interpersonal Success, Happiness, or Healthier Lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest*, 4(1), 1–44. <https://doi.org/10.1111/1529-1006.01431>
- Blynova, O., Derevianko, S., Ivanova, O., Popovych, I., & Estay Sepulveda, J. G. (2022a). Professional relevance of potential labor emigrants. *Revista Notas Históricas y Geográficas*, 29, 88–106. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/435>
- Blynova, O., Popovych, I., Hulias, I., Radul, S., Borozentseva, T., Strilets-Babenko, O., & Minenko, O. (2022b). Psychological safety of the educational space in the structure of motivational orientation of female athletes: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2723–2732. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.11346>
- Gergely, G. (2007). The social construction of the subjective self: The role of affect-mirroring, markedness, and ostensive communication in self-development. In L. Mayes, P. Fonagy, & M. Target (Eds.), *Developmental science and psychoanalysis: Integration and innovation* (pp. 45–88). Karnac Books. <https://psycnet.apa.org/record/2007-02394-002>
- Elers, T. (2002). Motivation for Achieving Success and Avoiding Failures. URL: <http://um.co.ua/14/14-5/14-58142.html>
- Jezzini-Martinez, S., Martinez-Garza, J. H., Quiroga-Garza, A., Quiroz-Perales, X. Q., Gil-Flores, L., de la Fuente-Villarreal, D., Salinas-Alvarez, Y., Guzman-Avilan, K., Elizondo-Omaña, R. E., Guzman-Lopez, S. (2023). Assessment of burnout syndrome and associated factors among medical students during the COVID-19 pandemic. *Journal of Affective Disorders Reports*, 14, 100616. <https://doi.org/10.1016/j.jadr.2023.100616>
- Ketler-Mytnytska, T. & Shevchenko, N. (2022). The Relationship between Internality and Self-development of Psychology Students: the Effect of Optimistic Attributional Style. *Social Welfare: Interdisciplinary Approach*, 12, 56–70. <https://doi.org/10.15388/SW.2022.12.14>
- Kleinman, K., Johnston, M. H. (H.), Dekel, N., & Corn, A. (2023). The real, the virtual, and the pandemic. *Psychoanalytic Psychology*, 40(3), 199–206. <https://doi.org/10.1037/pap0000450>

диспозиційного саморозвитку респондентів (дев'ять достовірних зв'язків – найбільше), порівняно з іншими параметрами.

5. Акцентовано увагу на доцільності операціоналізації отриманих наукових фактів у навчально-професійну діяльність фахівців соціономічного профілю.

Reference

- Baumeister R. F., Campbell J. D., Krueger J. I., Vohs K. D. Does High Self-Esteem Cause Better Performance, Interpersonal Success, Happiness, or Healthier Lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest*. 2003. Vol. 4(1). P. 1–44. <https://doi.org/10.1111/1529-1006.01431>
- Blynova O., Derevianko S., Ivanova O., Popovych I., Estay Sepulveda J. G. Professional relevance of potential labor emigrants. *Revista Notas Históricas y Geográficas*. 2022a. Vol. 29. P. 88–106. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/435>
- Blynova O., Popovych I., Hulias I., Radul S., Borozentseva T., Strilets-Babenko O., Minenko O. Psychological safety of the educational space in the structure of motivational orientation of female athletes: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022b. Vol. 22(11). P. 2723–2732. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.11346>
- Gergely G. The social construction of the subjective self: The role of affect-mirroring, markedness, and ostensive communication in self-development. In L. Mayes, P. Fonagy, & M. Target (Eds.), *Developmental science and psychoanalysis: Integration and innovation* (pp. 45–88). Karnac Books. 2007. <https://psycnet.apa.org/record/2007-02394-002>
- Elers T. Motivation for Achieving Success and Avoiding Failures. 2002. URL: <http://um.co.ua/14/14-5/14-58142.html>
- Jezzini-Martinez S., Martinez-Garza J. H., Quiroga-Garza A., Quiroz-Perales X. Q., Gil-Flores L., de la Fuente-Villarreal D., Salinas-Alvarez Y., Guzman-Avilan K., Elizondo-Omaña R. E., Guzman-Lopez S. Assessment of burnout syndrome and associated factors among medical students during the COVID-19 pandemic. *Journal of Affective Disorders Reports*. 2023. Vol. 14. P. 100616. <https://doi.org/10.1016/j.jadr.2023.100616>
- Ketler-Mytnytska T. Shevchenko N. The Relationship between Internality and Self-development of Psychology Students: the Effect of Optimistic Attributional Style. *Social Welfare: Interdisciplinary Approach*. 2022. Vol. 12. P. 56–70. <https://doi.org/10.15388/SW.2022.12.14>
- Kleinman K., Johnston M. H. (H.), Dekel N., Corn A. The real, the virtual, and the pandemic. *Psychoanalytic*

- Kuzikova, S. B. (2023). Psykhologichni osnovy stanovlennia subiekta samorozvytku v yunatskomu vitsi [Psychological foundations of becoming a subject of self-development in youth]. Odesa: Oldi-plus. <https://oldiplus.ua/psihologichni-osnovi-standovlennya-subekta-samorozvitku-v-yunatskomu-vitsi/>
- Kuzikova, S. (2017). Methodology and technology research of personality self-development resources. *Personality psychology*, 8(1), 97–103. <https://doi.org/10.15330/ps.8.1.97-103>
- Lopez, F. G., Rice, K. G., Durán, B. S., & Hong, J. (2023). Profiling Authentic Self-Development: Associations with Basic Need Satisfaction in Emerging Adulthood. *Emerging Adulthood*, 11(2), 303–316. <https://doi.org/10.1177/21676968221111974>
- Lövdén, M., Fratiglioni, L., Glymour, M. M., Lindenberger, U., & Tucker-Drob, E. M. (2020). Education and Cognitive Functioning Across the Life Span. *Psychological Science in the Public Interest*, 21(1), 6–41. <https://doi.org/10.1177/1529100620920576>
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Row. <https://www.eyco.org/nuevo/wp-content/uploads/2016/09/Motivation-and-Personality-A.H.Maslow.pdf>
- Plokhikh, V., Popovych, I., Zavatska, N., Losiyevska, O., Zinchenko, S., Nosov, P. et al. (2021). Time Synthesis in Organization of Sensorimotor Action. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(4), 164–188. <https://doi.org/10.18662/brain/12.4/243>
- Popovych, I., Halian, I., Lialiuk, G., Chopyk, R., Karpenko, Ye., & Melnyk, Yu. (2022a). Research of young female handball players' self-actualizing mental states. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(7), 1599–1607. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.07201>
- Popovych, I., Hoi, N., Koval, I., Vorobel, M., Semenov, O., Semenova, N., & Hrys, A. (2022c). Strengthening of student youth's mental health using play sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(6), 1384–1395. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.06174>
- Popovych, I., Pavliuk, M., Hrys, A., Sydorenko, O., Fedorenko, A., & Khanetska, T. (2021d). Pre-game expected mental states in men's mini-football teams: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(2), 772–782. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.02096>
- Popovych, I., Radul, I., Radul, V., Geiko, Ie., Hoi, N., Sribna, O., & Tymosh, Yu. (2022d). Construction and comparison of mental resource complexes of male and female sports teams. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(9), 2053–2061. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.09262>
- Prokhorenko, L., Popovych, I., Sokolova, H., Chumaieva, Yu., Kosenko, Yu., Razumovska, T., & Zasenka, V. *Psychology*. 2023. Vol. 40(3). P. 199–206. <https://doi.org/10.1037/pap0000450>
- Кузікова С. Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці. Оdesa: Олді-плюс, 2023. 408 с. <https://oldiplus.ua/psihologichni-osnovi-standovlennya-subekta-samorozvitku-v-yunatskomu-vitsi/>
- Kuzikova S. Methodology and technology research of personality self-development resources. *Personality psychology*. 2017. Vol. 8(1). P. 97–103. <https://doi.org/10.15330/ps.8.1.97-103>
- Lopez F. G., Rice K. G., Durán B. S., Hong J. Profiling Authentic Self-Development: Associations with Basic Need Satisfaction in Emerging Adulthood. *Emerging Adulthood*. 2023. Vol. 11(2). P. 303–316. <https://doi.org/10.1177/21676968221111974>
- Lövdén M., Fratiglioni L., Glymour M. M., Lindenberger U., Tucker-Drob E. M. Education and Cognitive Functioning Across the Life Span. *Psychological Science in the Public Interest*. 2020. Vol. 21(1). P. 6–41. <https://doi.org/10.1177/1529100620920576>
- Maslow A. H. *Motivation and Personality*. New York: Harper & Row. 1970. <https://www.eyco.org/nuevo/wp-content/uploads/2016/09/Motivation-and-Personality-A.H.Maslow.pdf>
- Plokhikh V., Popovych I., Zavatska N., Losiyevska O., Zinchenko S., Nosov P., Aleksieieva M. Time Synthesis in Organization of Sensorimotor Action. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2021. Vol. 12(4). P. 164–188. <https://doi.org/10.18662/brain/12.4/243>
- Popovych I., Halian I., Lialiuk G., Chopyk R., Karpenko Ye., Melnyk Yu. Research of young female handball players' self-actualizing mental states. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022a. Vol. 22(7). P. 1599–1607. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.07201>
- Popovych I., Hoi N., Koval I., Vorobel M., Semenov O., Semenova N., Hrys A. Strengthening of student youth's mental health using play sports. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022b. Vol. 22(6). P. 1384–1395. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.06174>
- Popovych I., Pavliuk M., Hrys A., Sydorenko O., Fedorenko A., Khanetska T. Pre-game expected mental states in men's mini-football teams: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2021. Vol. 21(2). P. 772–782. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.02096>
- Popovych I., Radul I., Radul V., Geiko Ie., Hoi N., Sribna O., Tymosh Yu. Construction and comparison of mental resource complexes of male and female sports teams. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022c. Vol. 22(9). P. 2053–2061. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.09262>
- Prokhorenko L., Popovych I., Sokolova H., Chumaieva Yu., Kosenko Yu., Razumovska T., Zasenka V. Gender

- (2023). Gender differentiation of self-regulating mental states of athletes with disabilities: comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(2), 349–359. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.02042>
- Radul, V., Stryzhakov, A., Hornar, I., Radul, O., & Tkachenko, O. (2022). Research of future masters of pedagogy's socio-professional activity. *Amazonia Investiga*, 11(56), 18–27. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.2>
- Shostrom, E. L. (1964). An Inventory for the Measurement of Self-Actualization. *Educational and Psychological Measurement*, 24(2), 207–218. <https://doi.org/10.1177/001316446402400203>
- Xie, X., Wang, X., Zhao, F., Lei, L., Niu, G., & Wang, P. (2018). Online Real-Self Presentation and Depression among Chinese Teens: Mediating Role of Social Support and Moderating Role of Dispositional Optimism. *Child Indicators Research*, 11, 1531–1544. <https://doi.org/10.1007/s12187-017-9484-5>
- differentiation of self-regulating mental states of athletes with disabilities: comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. Vol. 23(2). P. 349–359. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.02042>
- Radul V., Stryzhakov A., Hornar I., Radul O., Tkachenko O. Research of future masters of pedagogy's socio-professional activity. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11(56). P. 18–27. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.2>
- Shostrom E. L. An Inventory for the Measurement of Self-Actualization. *Educational and Psychological Measurement*. 1964. Vol. 24(2). P. 207–218. <https://doi.org/10.1177/001316446402400203>
- Xie X., Wang X., Zhao F., Lei L., Niu G., Wang P. Online Real-Self Presentation and Depression among Chinese Teens: Mediating Role of Social Support and Moderating Role of Dispositional Optimism. *Child Indicators Research*. 2018. Vol. 11. P. 1531–1544. <https://doi.org/10.1007/s12187-017-9484-5>